

בש"פ 2304/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2304/16

לפני:
המבקשת:
כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

עו"ד עדי שגב

בשם המבקשת:

בעצמו

בשם המשיב:

החלטה

1. לפני בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב, מכח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים) לתקופה של תשעים ימים, שימנו החל מתאריך 07.04.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 2408-04-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי בתל אביב, לפי המוקדם מביניהם.

להלן אביא את הנתונים הנדרשים להכרעה במכלול.

עובדות כתב האישום והליכי המעצר

2. בתאריך 08.04.2015 הוגש נגד המשיב כתב אישום, בו יוחסו לו העבירות הבאות: מעשה סדום בקטין שטרם מלאו לו שש עשרה שנים שלא בהסכמתו החופשית ובאיום בנשק קר (עבירה לפי סעיף 347(ב) בנסיבות המנויות בסעיפים 345(ב)(1),

עמוד 1

345(א)(1), ו-345(ב)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשה מגונה בקטין שטרם מלאו לו שש עשרה שנים שלא בהסכמתו החופשית ובאיום בנשק קר (עבירה לפי סעיף 348(ב) בנסיבות המנויות בסעיפים 345(ב)(1), 345(א)(1) ו-345(ב)(2) לחוק העונשין); תקיפה כדי למנוע לכידה כדין (עבירה לפי סעיף 381(א)(3) לחוק העונשין), ואיומים (עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין).

3. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 02.04.2015 סמוך לשעה 1:00 שהה ג.ש, קטין יליד 2000 (להלן: המתלונן) עם חבריו בני גילו ב"חוף הנכים" בהרצליה, ושתה עמם וודקה. בסמוך לשעה 2:00 המתלונן וחברתו, שגם היא קטינה, התרחקו מחבריהם. בשלב זה המתלונן חש ברע והחל להקיא. באותה העת המשיב עמד בסמוך למתלונן וחברתו והתבונן בהם. בסמוך לשעה 3:30, לאחר שניידת משטרה שהייתה באזור עזבה את המקום, המשיב קרא למתלונן והציע לתת לו מים. מכתב האישום עולה כי המתלונן התלווה אל המשיב, וזה דחף את המתלונן אל בין שתי ערמות גבוהות של מיטות שיזוף, הוריד את מכנסיו ותחתוניו של המתלונן ונגע באיבר מינו תוך שהוא מאיים לפגוע בו בדוקרן. מיד לאחר מכן הפשיל המשיב את מכנסיו ותחתוניו שלו, הפיל את המתלונן על ברכיו והחדיר בכוח את איבר מינו לפיו של המתלונן. חברתו של המתלונן שהבחינה מרחוק במעשים וחששה שהמשיב תוקף את המתלונן, הזעיקה את חבריהם ששהו במקום לעזרת המתלונן. המשיב, שראה את הנערים מתקרבים לעברו, לפת את צווארו של המתלונן ואיים על הנערים שיתרחקו. אז, על פי כתב האישום, המשיב גרר את המתלונן לעבר הכביש כאשר כל אותה העת איים לדקור את המתלונן ואת הנערים שבאו לעזרתו, בדוקרן שברשותו. בשלב מסוים המתלונן הצליח להימלט מידיו של המשיב, והמשיב נמלט מהמקום, תוך שמספר נערים רודפים אחריו עד למעצרו על ידי המשטרה.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום - המבקשת הגישה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. לבקשת בא-כוח המשיב, הדין בבקשת המבקשת נדחה מספר פעמים, ומעצרו של המשיב הוארך מעת לעת. בתאריך 24.09.2015, בא-כוחו של המשיב הודיע שהוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך ביקש שיתקבל תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. בית המשפט המחוזי הנכבד הבהיר כי נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על מסוכנות גבוהה, שככל הנראה לא תאפשר את שחרורו, אך עם זאת הורה על הכנת תסקיר מעצר בעניינו, זאת בשל גילו הצעיר של המשיב (יליד 1993) והיעדר עבר פלילי.

5. לאחר מספר עיכובים ודחיות שנבעו מחילופי סנגורים, ושבמהלכם הוארך מעצרו של המשיב לפרקי הזמן הנדרשים - התקבל תסקיר מעצר בעניינו של המשיב (להלן: התסקיר). מהתסקיר עולה כי המשיב עצור כעת לראשונה בחייו. עוד עולה כי המשיב עצמו מכיר בבעייתיות שבהתנהגותו המינית ושהוא מוכן להשתלב במסגרת טיפולית שתיתן מענה לקשייו. שירות המבחן קבע שיש במצבו של המשיב מספר גורמים מגבירי סיכון, והתרשם כי אמו, דודתו ואחיו של המשיב חסרים את היכולות הנדרשות להפחתת רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב. נוכח כל הנ"ל שירות המבחן לא המליץ על שחרור המשיב לחלופת מעצר.

6. בתאריך 10.06.2015 התקיים דיון בעניינו של המשיב ובו יידע בא-כוחו של המשיב את בית המשפט המחוזי כי הוא לא ימשיך לייצג את המשיב וכי הסנגוריה הציבורית תמנה למשיב סנגור חדש. עוד ציין בא-כוחו של המשיב כי המשפחה מעוניינת להציג חלופת מעצר חדשה.

נוכח חילופי הסנגורים בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על דחיית מועד ההחלטה, וקבע כי שירות המבחן יכין תסקיר מעצר משלים בעניין חלופת המעצר החדשה (להלן: התסקיר המשלים).

7. בתסקיר המשלים שירות המבחן בחן את האפשרות לשחרר את המשיב ל"מעצר בית" בביתו, בפיקוח אחותו ובני זוג שגרים בשכנות למשפחתו של המשיב (להלן: השכן והשכנה). שירות המבחן ציין כי שלושת המפקחים המוצעים לא יכולים לספק למשיב פיקוח וליווי צמוד, שכן הם מציעים לפקח על המשיב בבית אמו ולא בביתם שלהם. כן צוין כי נראה שהמפקחים המוצעים אינם מודעים לקשייו של המשיב ולסיכון הנשקף ממנו. לפיכך המליץ שירות המבחן שלא לשחרר את המשיב לחלופה זו.

8. בדיון שנערך בתאריך 24.06.2015, בית המשפט המחוזי שמע את השכן. במעמד זה, בשונה מהנכתב בתסקיר המשלים, אמר השכן כי הוא מוכן לשמור על המשיב בביתו שלו (להלן: בית השכנים), והדגיש כי הוא מודע לפרטי הפרשה ולמסוכנותו של המשיב. השכן סיפר שהוא מעורב בחייו של המשיב מאז היה בן שש, והוסיף כי שימש לפני שישה חודשים כערב-מפקח לחשוד אחר. בא-כוחו של המשיב טען כי השכן מהווה דמות סמכותית כלפי המשיב וכי המשיב נשמע לו. במעמד זה בית המשפט המחוזי הנכבד נעתר לבקשתו של המשיב והורה על קיום דיון נוסף בבקשה, כדי שיוכל לשמוע את השכנה טרם שיכריע בעניין חלופת המעצר.

9. בתאריך 06.07.2015, בית המשפט המחוזי הנכבד שמע את השכנה, אשר גם היא הביעה את נכונותה לשמור על המשיב בבית השכנים. במעמד זה סיפרה השכנה שהיא יודעת במה המשיב מואשם, אך מאמינה כי הוא חף מפשע. במעמד זה נשמעה גם אחותו של המשיב, שהציעה לשמור על המשיב, כאשר השכן והשכנה יצטרכו את עזרתה.

בתאריך 13.07.2015, בית המשפט המחוזי הנכבד החליט לקבל את המלצתו של שירות המבחן הנ"ל, וקבע כי בנסיבות העניין – "מעצר בית" לא יוכל לאיין את מסוכנותו של המשיב, זאת במיוחד בשל חומרת המעשים המיוחסים לו. לפיכך, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו.

10. בתאריך 03.01.2016, נוכח הסכמת המשיב, הוארך מעצרו של המשיב לראשונה בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בעניינו (ראו: בש"פ 23/16 מדינת ישראל נ' פלוני (03.01.2016)).

11. בתאריך 21.03.2016, משלא נסתיים משפטו של המשיב במסגרת האורכה הנ"ל – המבקשת הגישה בקשה שנייה להאריך את מעצרו בתשעים ימים נוספים, היא הבקשה שלפני.

השתלשלות ההליכים בתיק העיקרי

12. בתאריך 04.05.2015 התקיימה ישיבת הקראה והדיון נדחה כדי לאפשר למשיב להגיש תגובה מפורטת לכתב האישום, זאת עד לתאריך 27.05.2015. בפועל, המועד להגשת התגובה נדחה למעלה מעשר פעמים, ולבסוף הוגשה תגובת המשיב כעבור למעלה מחצי שנה, בתאריך 17.12.2015.

הדחיות השונות ניתנו בחלקן לבקשתו של באי-כוח המשיב ובחלקן כתוצאה מאי התייצבותו של המשיב או בא-כוחו. במהלך תקופה זו המשיב החליף לא פחות מארבעה סגורים.

13. שלב ההוכחות בתיק החל בתאריך 20.01.2016, יום בו בית המשפט המחוזי הנכבד שמע חמישה עדי תביעה. עובר לתאריך זה עמוד 3

היה ניסיון לקיים בתיק הליך גישור, ניסיון שכשל עקב מינוי סנגור חדש למשיב שלא היה מעוניין בקיום ההליך. המשך שמיעת ההוכחות נקבע איפוא לתאריך 11.02.2016, אך בפועל בית המשפט המחוזי הנכבד לא המשיך בניהול ההוכחות, עקב בעיות בהסדרת ייצוגו של המשיב. בתאריך 08.03.2016, בית המשפט המחוזי הנכבד פטר את הסנגוריה הציבורית מייצוגו של המשיב וקבע כי העורר ייצג את עצמו בהמשך הדיונים.

טענות הצדדים

14. המבקשת טוענת כי המעשים המיוחסים למשיב בכתב האישום מצביעים על המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב. המבקשת טוענת עוד כי המניע המרכזי לעיכובים בהליך העיקרי הוא חילופי הסנגורים מטעם המשיב. נוכח טענות אלה ונוכח האמור בתסקיר ובתסקיר המשלים, בהם לא הומלץ לשחרר את המשיב לחלופת מעצר, המבקשת טוענת כי אין מקום לשקול חלופת מעצר ומבקשת להאריך את מעצרו של המשיב.

15. בדיון שהתקיים בפני בתאריך 31.03.2016, המשיב, שייצג את עצמו, הכחיש את המעשים המיוחסים לו.

דיון והכרעה

16. לאחר עיון בבקשה ושמיעת טיעוני הצדדים הגעתי למסקנה כי דין הבקשה - להתקבל. להלן אפרט בקצרה את נימוקי להחלטתי.

17. ככלל, נאשם שהיה נתון במעצר במשך תשעה חודשים מבלי שמשפטו הוכרע - יש לשחררו ממעצר (ראו: סעיף 61 לחוק המעצרים). מטרתו של כלל זה היא להביא לסיום ההליך הפלילי במהירות האפשרית, וזאת כדי שלא לפגוע בחירותו של הנאשם במידה העולה על הנדרש (ראו: בש"פ 7065/14 מדינת ישראל נ' אבו חאטר (29.10.2014)). עם זאת, סעיף 62 לחוק המעצרים מעגן את סמכותו של בית משפט זה להאריך את המעצר גם לאחר שחלפו 90 ימים. בהחלטה לפי סעיף זה בית המשפט נדרש לערוך איזון בין הפגיעה בחירותו של הנאשם אשר עומדת לו חזקת החפות, לבין השיקולים שהצדיקו את ההחלטה המקורית בדבר המעצר ובהם שמירה על שלום הציבור ובטחונו (ראו: בש"פ 6311/11 מדינת ישראל נ' אלקיניי (13.09.2011); בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012); בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני (08.01.2014); בש"פ 1130/16 מדינת ישראל נ' חסארמה (25.02.2016)). בגדר איזון זה מקובל כי בית המשפט יביא בחשבון את השיקולים הבאים: קצב התנהלות המשפט והטעמים לו; חומרת העבירות המיוחסות לנאשם ונסיבותיהן; המסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור בכלל, ולקורבנות המעשים הפליליים המיוחסים לנאשם בפרט, זאת בצד האפשרות להפיג את המסוכנות בחלופת מעצר; כנגד החשש מפני הימלטות הנאשם, או מפני שיבוש הליכי משפט (ראו: בש"פ 179/10 מדינת ישראל נ' לייזרזון (17.01.2010); בש"פ 6687/10 מדינת ישראל נ' מוראדי (20.09.2013); בש"פ 5253/14 מדינת ישראל נ' פלוני (04.08.2014)).

18. להלן אתיחס לשיקולים הרלוונטיים בנסיבות המקרה דנן:

(א) המסוכנות הנשקפת מהמשיבוהאפשרות להפיג את המסוכנות בחלופת מעצר – מהמשיב נשקפת מסוכנות גבוהה, שכן חומרת המעשים המיוחסים לו מדברת בעד עצמה, ואף נובעת מהם מסוכנות סטוטורית (ראו: סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים). מסוכנותו של המשיב עולה גם מן התסקיר והתסקיר המשלים בעניינו. נוכח האמור – לעת הזו לא נראה כי ניתן להפיג את המסוכנות האמורה בחלופת מעצר, זאת בפרט בהתחשב בפסיקה הקובעת כי על דרך הכלל אין לשחרר נאשם בעבירות מין לחלופת מעצר, למעט במקרים חריגים, זאת נוכח החשש מהמסוכנות הטבועה בעבירות אלה והחשש להישנות המעשים (ראו: בש"פ 3137/14 מרגני נ' מדינת ישראל בפיסקה 9 (14.05.2014) והדוגמאות המאוזכרות שם).

(ב) קצב התנהלות המשפט והטעמים לו – אכן ההליך העיקרי בעניינו של המשיב לא התקדם בצורה משמעותית עד כה. עם זאת, כפי שציין בית המשפט המחוזי הנכבד בדיון שנערך בפניו בתאריך 08.03.2016 – הגורם העיקרי לכך נעוץ בתנהלותו הלקויה של המשיב מול הסנגוריה הציבורית ובעיות הייצוג שנוצרו. בנסיבות אלו, בעת הזו לא נראה כי חלוף הזמן הביא לשינוי בנקודת האיזון, באופן שיש בו כדי להטות את הכף לכיוון של בחינת חלופת מעצר אל מול האינטרס הציבורי (השוו: בש"פ 8022/05 מדינת ישראל נ' פלד (06.09.2005); בש"פ 3216/08 מדינת ישראל נ' ישראל טאייב (23.04.2008); בש"פ 7463/10 מדינת ישראל נ' ר.מ. (03.11.2010)).

19. לנוכח כל האמור לעיל – הבקשה מתקבלת, ומעצרו של המשיב יוארך כמבוקש בתשעים ימים, שימנו החל מתאריך 07.04.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 2408-04-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי בתל אביב, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י' באייר התשע"ו (18.5.2016).

ש ו פ ט